

Starobosanski nadpisi u Bosni i Hercegovini.

(V. Viestnik God. XII. str. 88.).

XCVII.

Na glavi stećka:

1. СЕ П(ИШЕ) РАДНОВНЪ ХРАНЪ БО(ЖИНОМЪ ПОМОЦЮ)
- (u sv. ДН, АН)
2. † ВА ИМЕ ОЦА И С(И) (u sv. АН u ОЦА И)
3. НА И СВЕТОГА Д(УХА) (u sv. АН)
4. (СЕ) ЛЕЖИ ДОБРИ Б(ОГ)
5. ДАНЪ ДОБРОГА ДОМА (u sv. АНЪ, АД, МА)
6. ЪШЕ ОБРЪНОВН.ЪЪ :
7. СИНЪ ѿ ТОИ ДОБА (u sv. ИИ)
8. ѿМРЪХЪ НИ СЕ (u sv. ИИ)

S donje strane:

9. БЪХЪ ОМРАЗНАЪ ЗЛАЪ НИ ДОЛИ ДОБРАЪ (u sv. ИИ, АНД)
10. ИИПЪ МЕ ЗНАШЕ □САКЪ МЕ ЖАЛАШЕ ДО
11. БРЪ ХОПЪХЪ ЮНАКЪ БИТИ АЛИ МИ СМРЪПЪ
12. ПРЪКРАПИ ОИДОХЪ ОИШЦА ВЕОМИ ПЕУАОНА
13. И ПОНЕ ВСОН МОИОН ДРЖИИ И БАМЪ ДАНЪ ОВЪИ ПЪЛЪ
- К МОЕИМЪ ВС (u sv. ИИ, ОИИ, ИИ, НЕ, АИ, ИИ. U rieči ПЪЛЪ
- na kamenu je ѿ pogrešno mješte А)
14. МЪ ПОИИ

Čita se (Na glavi stećka, al poslije u dnu restaurirano, t. j. sprieda): Se p(iše) Radivoi Hran bō(žiom pomoćju) † Va ime oca i S(i)na i Svetoga D(nha) (se) leži dobri B(og)dan dobroga doma Jaše Obrjenovič: sin u toi doba umrjeh ni se. (S donje strane stećka): bjeħ ōmrazil zlu ni doli dobru nit me znaše vsak me žalaše dobr hotjeh junak biti ali mi smrjet prjekrati ōidoh ōtca veōmi pečaōna i pōnie vsoi moiōi držni i blm dan ovēi pjel k moeim vsm poči.

Stećak vap. Na glavi je širok m. 0,94; visok m. 0,81; a sprieda je dug m. 2,35. Nezna se kako svršuje stećak, jer je sada ugradjen u Rogatičku crkvu (Rogatica u Bosni) s desne strane kod vrata¹⁾. Stećak je nazad doba iz daleka prenešen, t. j. s nekropole

¹⁾ Crkva je „Svetijem Trojicama“ u Rogatici sgradjena u posljednje doba, te je u nju ugradjeno nekoliko starobosanskih spomenika, pa se

u *Plješevici*, a tu je bila drevna crkva. I sada je u Crnoj Gori poznata porodica *Plješevice*. Stećak je na glavi u posljednje doba okrenut, biva odbivena su slova, al su ista prenešena sprieda u dno stećka, gdje se čita РАДНИКОНЪ ХРАЊЪ. Grehota, da se nezna njegov čin i rodno mjesto, kao što su to obično udarali *djaci* na starobosanskiem stećcima. Spomenuti se nadpis (bio je uz dosta pogrešaka obielodanjen u Slovincu god. VII. 1884, br. 26, str. 415) odlikuje od ostalih u Herceg-Bosni i po slogu i po sadržaju, te po jeziku spada u najstarije. U njemu je nekoliko sveza i pokratice. Na pismenima se opaža nešto ukrasa, a toga nema u ostaliem nadpisima na stećcima od XIV—XVII v. Ni na ovomu stećku nijesu ni iz daleka crkvena pismena, no prava bosanska, te se **В** jednom zamjenjuje s pravijem bosanskijem **□**. Svrnuti je pozornost na neobičnu frazu **НИ ДОЛН ДОКРЪ**. U Рјечнику i t. d. Gj. Daničića na str. 361 je **ПОИДЕ И ПОИЪ**. П. 112., a u nadpisu **ОИДОХЪ**. Za **ОВЪИ** usp. Рјечник Gj. Daničića na str. 227 pod **ОВЪ-** i **ОВЪК-**. **ПЪЛЪ** je mješte **ОВЕЛЪ** = opjelo od **ПЪТИ** po »Korijeni« i t. d. Gj. Daničića na str. 126. Ovo nagovješta na drevnu službu t. j. **ОВЪИ ОВЪЛЪ** po Рјечнику i t. d. na str. 227 **ДОНДЕЖЕ ТЪЛО СВЕТЫМН ПЪСНЫМН ОВЪИШЕ И ПОГРЕБЕТЕ**. Ca. 11. Za prezime **ХРАЊЪ** usp. Рјечник na str. 426 pod **ХРАЊИЪ**, te bi mogao rečeni **ХРАЊЪ** biti i u rodu **ХРАЊЪ КЪКОВИЪ**.

vide eto sliedeći: Uz desna je pokrajna vrata, s desne strane, čovjek na polumjesecu, te pred sobom drži s obje ruke oveći polumjesec okrenut uzgori. Čovjek je okrenut sprieda. Ovo je utarak od mramornoga stećka, te su ga u posljednje doba skresali i pokvarili. S lieve je strane krilat dječak gole glave na nogama, a okrenut put desne, te je stavio desnu nogu preko lieve. Ovo je utarak od istoga stećka, što su ga iskopali u *Podrjecju*, u Zlatnom Dolu kod Rogatice. U Rogatici i oko Rogatice dosta je rimskih starina, pa sumnjam, dali su i navedena dva utarka starobosanska, jer se odalečuju od običnijeh slika na stećcima od XI—XIV v., te bi ove bile od VIII ili najdalje IX v. Na čošku (uglu) je iste crkve s lieve strane, odalje od opisanih utaraka, al na desnu, pružena ruka, te podupire palačkijem prstom s lieve krst. Ovgdje je s lieve strane golemi znak na kamenu, te sliči ruži, al narod kaže, da je sunce. Uz spomenuti znak, s desne i s lieve, u posljednje su doba ukresana dva krstića. Ova su dva opisana utarka ulomci sa stećaka sa *Izborina*, daleko od Rogatice s. 1¹/₂ put juga.

XCVIII.

АСЕ ЛЕЖИ КЪРЕНЬ	Čita se:	Ase leži Ćjuren
□ЖКШНТЬ		Vukšić
† АСЕ СЪ		† Ase sje-
УЕ : ГРЪ		če : gru-
БАУЪ		bač.

Gosp. Petar Sarjanović, učitelj u donjnom Hrasnu u Hercegovini, poslao mi je sedam nadpisa iz Hercegovine, ali su gotovo svi štampani, uz dotični opis, u Viestniku. Nadpis pod br. 2—3 nije štampan, pa ga eto i navadjam. Nadpis pod br. 7 slabo je prepisan, te ga se nemože urediti.

Spomenuti su nadpisi većinom s *Boljuna* (u Hercegovini, na jugu Stôca povrh Rašanskoga blata), pa rek bi, da je i navedeni, a to po imenu КЪРЕНЬ, jer je poznat sljedeći nadpis s Boljuna:

АО	АРО	Čita se:	Ao	Aro
АСЕ ЛЕЖИ			Ase leži	
ДОБРА ЖЕ			Dobra že-	
НА СТАНА			na Stana	
КЪРЕНОВА			Gjurenova	
ЗАЧИЕ			zasiče	
ДЕВИ Я А			Devi ja a	
ПИШЕ.			piše.	

Vid Vuletić-Vukasović.

Sredovječni natpisi u Zadru.

U dvorištu pred starinskom crkvom S. Krševana stoje na zidu naslonjene nadgrobne ploče, koje sačinjavahu čest crkvnog pločnika. Sedam ploča nose sljedeće natpise.

I.

† S · Ѧ · S · NICHOLA ·	† S(epultura) . De . S(er) . Nichola
Ѧ · GRIGOR · Ѧ · FIGAZOL	d(e) . Grigor(io) . d(e) . Figazol
Ѧ · ZARA · Ѧ Ѧ SO REDI	da Zara . e de so redi.

Pod natpisom je grb trokutan štit. Na njemu je penjući se lav okrenut put desne. Više njegovijeh prednjijeh šapa kao list.